

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 - Β΄ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ - Η πρόταση ζωής της Ορθόδοξης Εκκλησίας

Μπροστά στα ερωτήματα για τη ζωή

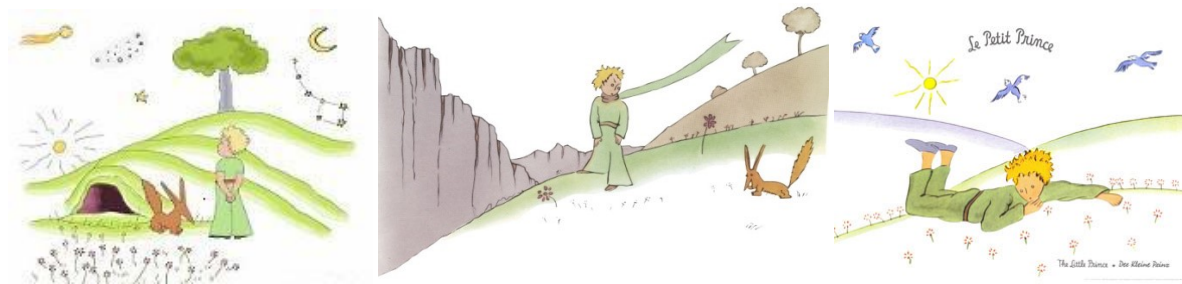
i. Ο άνθρωπος ζει μόνο με ψωμί;

- Αναλύστε το στίχο της Κυριακής Προσευχής (Πάτερ ἡμῶν) ¹¹ **“τον αρτον ἡμων τον επιουσιον δος ἡμιν σημερον”** (Δώσε μας σήμερα τον απαραίτητο για τη ζωή μας άρτο).
- Ένας από τους τρεις πειρασμούς-ερωτήσεις που είχε υποβάλει ο διάβολος στον Χριστό στην έρημο, λίγο πριν αυτός ξεκινήσει το δημόσιο έργο του ήταν να αποδείξει ότι είναι Υιός του Θεού μετατρέποντας τις πέτρες σε ψωμιά. Ο Χριστός αρνήθηκε να κάνει ένα τέτοιο θαύμα και του αποκρίθηκε: **“Ο άνθρωπος δε ζει μόνο με ψωμί, αλλά με κάθε λόγο που βγαίνει από το στόμα του Θεού”**. Τι εννοούσε;
- Το ψωμί ποιες ανάγκες του ανθρώπου καλύπτει;
- Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο άνθρωπος είναι ψυχοσωματική οντότητα, τι άλλο χρειάζεται για να είναι πλήρης;

ii. Η ζωή είναι ατομική πορεία ή σχέση;

- Διαβάστε το απόσπασμα του μικρού πρίγκιπα και απαντήστε στην ερώτηση: Τι θα πει **“εξημερώνω”**;
- Γιατί είναι σημαντικό για την αλεπού να την εξημερώσει ο μικρός πρίγκιπας;
- Γιατί οι φίλοι μας είναι σημαντικοί; Τι κερδίζουμε με τη φιλία;
- Πώς η φιλία συνδέεται με την ευτυχία;

Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού

Τότε εμφανίστηκε η αλεπού.

«Καλημέρα» είπε η αλεπού.

«Καλημέρα» είπε ευγενικά ο μικρός πρίγκιπας, που γύρισε αλλά δεν είδε τίποτα.

«Εδώ είμαι» είπε η φωνή, «κάτω απ’ τη μηλιά...»

«Τι είσαι εσύ;» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Είσαι πολύ όμορφη...»

«Είμαι μια αλεπού» είπε η αλεπού.

«Έλα να παίξουμε» της πρότεινε ο μικρός πρίγκιπας. «Είμαι πολύ λυπημένος...»

«Δεν μπορώ να παίξω μαζί σου» είπε η αλεπού. «Δεν είμαι εξημερωμένη».

«Α, συγγνώμη!» έκανε ο μικρός πρίγκιπας.

Μα, αφού το σκέφτηκε, πρόσθεσε:

«Τι θα πει “εξημερωμένη”;»

«Δεν είσαι από δω» είπε η αλεπού. «Ψάχνεις για τίποτα;»

«**Ψάχνω για τους ανθρώπους**» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Τι θα πει “εξημερωμένη”;»

«Οι άνθρωποι» είπε η αλεπού «έχουν τουφέκια και κυνηγούν. Φοβερό πράμα. Θρέφουν όμως και κότες. Είναι το μόνο τους καλό. Ψάχνεις για κότες;»

«Όχι» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «**Ψάχνω για φίλους**. Τι θα πει “εξημερωμένη”;»

«Είναι κάτι που έχει ξεχαστεί από καιρό» είπε η αλεπού. «**Θα πει “να κάνεις δεσμούς”...**»

«Να κάνεις δεσμούς;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Ασφαλώς» είπε η αλεπού. «Για μένα είσαι ως τώρα μονάχα ένα αγοράκι, ίδιο κι απaráλλαχτο με εκατό χιλιάδες άλλα αγοράκια. Και δε σ' έχω ανάγκη. Ούτε κι εσύ με έχεις ανάγκη. Για σένα δεν είμαι παρά μια αλεπού, ίδια με άλλες εκατό χιλιάδες αλεπούδες. **Αν όμως με εξημερώσεις, θα έχουμε ανάγκη ο ένας τον άλλο. Θα είσαι για μένα μοναδικός στον κόσμο. Θα είμαι για σένα μοναδική στον κόσμο...**»

«Αρχίζω να καταλαβαίνω» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Υπάρχει κάποιο λουλούδι... **νομίζω ότι μ' έχει εξημερώσει...**...»

Η αλεπού ξανάπιασε την αρχική της σκέψη:

«Η ζωή μου είναι μονότονη. Κυνηγάω κόττες, με κυνηγάνε οι άνθρωποι, Όλες οι κόττες μοιάζουν κι όλοι οι άνθρωποι μοιάζουν. Κάπως βαριέμαι λοιπόν. **Αν όμως μ' εξημερώσεις, η ζωή μου θα λάμψει.** Θα αναγνωρίζω έναν ήχο βημάτων αλλιώς απ' όλους τους άλλους. Τα βήματα των άλλων με κάνουν και χώνομαι στη γη. Τα δικά σου θα με καλούν έξω απ' τη γη, σαν να 'ναι μουσική. Ύστερα δεξ! Να, κάτω εκεί, βλέπεις εκείνα τα σπαρμένα χωράφια; Εγώ δεν τρώω ψωμί. Το στάρι δε μου χρειάζεται, Τα στάχυα στα χωράφια δε μου θυμίζουν τίποτα. Κρίμα, ε! Εσύ όμως έχεις χρυσαφένια μαλλιά. Έτσι, θα είναι υπέροχα όταν μ' εξημερώσεις! Το χρυσαφένιο στάρι θα μου θυμίζει εσένα. Και θ' αγαπάω τη βουή του ανέμου μες στα στάχυα».

Η αλεπού σώπασε και κοίταξε κάμποση ώρα το μικρό πρίγκιπα.

«Σε παρακαλώ... εξημέρωσε με!» είπε.

«Θα το 'θελα πολύ» απάντησε ο μικρός πρίγκιπας, «**αλλά δεν έχω πολύ καιρό. Έχω ν' ανακαλύψω φίλους και να μάθω πολλά.**»

«**Δε μαθαίνεις παρά τα πράγματα που εξημερώνεις**» είπε η αλεπού. «Οι άνθρωποι δεν έχουν πια καιρό να γνωρίσουν τίποτα. Όλα τα παίρνουν έτοιμα από τα μαγαζιά. Αφού όμως δεν υπάρχουν μαγαζιά που να πουλάνε φίλους, οι άνθρωποι δεν έχουν φίλους. **Αν θέλεις ένα φίλο, εξημέρωσε με!**»

«Τι πρέπει να κάνω;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Πρέπει να έχεις μεγάλη υπομονή» απάντησε η αλεπού. «Θα κάτσεις πρώτα λίγο μακριά μου, έτσι, στο χορτάρι. Θα σε κοιτάω με την άκρη του ματιού και δε θα βγάλεις άχνα. **Τα λόγια είναι που δημιουργούν τις παρεξηγήσεις.** Κάθε μέρα όμως, θα μπορείς να κάθεσαι και λιγάκι πιο κοντά...».

Την άλλη μέρα ξανάρθε ο μικρός πρίγκιπας.

«Θα ήταν καλύτερα να έρχεσαι πάντα την ίδια ώρα» είπε η αλεπού. «Αν έρχεσαι, ας πούμε, στις τέσσερις το απόγευμα, από τις τρεις θ' αρχίζω να 'μαι ευτυχισμένη. Όσο θα περνά η ώρα, τόσο θα νιώθω ευτυχισμένη. Στις τέσσερις πια, θα πηγαινοέρχομαι και θ' ανησυχώ. **Θ' ανακαλύψω την αξία της ευτυχίας!** Αν όμως έρχεσαι όποτε να 'ναι, ποτε' δε θα ξέρω πότε ακριβώς να σου 'χω ανοίξει την καρδιά μου... Χρειάζεται **τελετουργία**».

«Τι θα πει “τελετουργία”;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Είναι κι αυτό κάτι που έχει ξεχαστεί» είπε η αλεπού. «**Είναι αυτό που κάνει τη μια μέρα να διαφέρει από την άλλη, τη μια ώρα από την άλλη.** Οι κυνηγοί μου, ας πούμε, έχουν κάποια τελετουργία. Χορεύουν κάθε Πέμπτη με τα κορίτσια του χωριού. Έτσι η Πέμπτη είναι υπέροχη μέρα! Πάω και μια βόλτα ως το αμπέλι. Αν όμως χόρευαν οι κυνηγοί όποτε να 'ναι, όλες οι μέρες θα 'ταν ίδιες, κι εγώ δε θα 'χα ανάπαυλα ούτε στιγμή».

Έτσι ο μικρός πρίγκιπας εξημέρωσε την αλεπού. Και όταν πλησίασε η ώρα που θα έφευγε:

«Αχ!» είπε η αλεπού. «Θα κλάψω».

«Εσύ φταις» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «εγώ δεν ήθελα το κακό σου, εσύ όμως ήθελες να σε εξημερώσω...»

«Και βέβαια» είπε η αλεπού.

«Όμως θα κλαίς!» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Και βέβαια» είπε η αλεπού.

«Επομένως δεν κέρδισες τίποτα!»

«Κέρδισα» είπε η αλεπού, «**κέρδισα το χρώμα του σταριού!**»

Και πρόσθεσε: «Πήγαινε να ξαναδείς τα τριαντάφυλλα. Θα καταλάβεις ότι το δικό σου είναι μοναδικό στον κόσμο. Όταν ξανάρθεις να με αποχαιρετίσεις θα σου χαρίσω ένα μυστικό».

Ο μικρός πρίγκιπας πήγε να ξαναδεί τα τριαντάφυλλα.

«Δε μοιάζετε καθόλου με το τριαντάφυλλο μου, δεν είστε ακόμα τίποτα» τους είπε. «Κανένας δε σας εξημέρωσε και δεν εξημερώσατε κανέναν. Είστε όπως ήταν η αλεπού μου. Μια αλεπού σαν εκατό χιλιάδες άλλες. **Γίναμε όμως φίλοι και τώρα είναι μοναδική στον κόσμο...**»

Και ξαναγύρισε στην αλεπού.

«Αντίο» της είπε...

«Αντίο» είπε η αλεπού. «Άκου το μυστικό μου. Είναι πολύ απλό: **Μόνο με την καρδιά βλέπεις καλά. Η ουσία δε φαίνεται με τα μάτια. Ο καιρός που αφιέρωσες στο τριαντάφυλλο σου είναι που κάνει το τριαντάφυλλο τόσο σημαντικό.**

Οι άνθρωποι έχουν ξεχάσει αυτή την αλήθεια» είπε η αλεπού. «Εσύ όμως δεν πρέπει να την ξεχάσεις. **Θα 'σαι για πάντα υπεύθυνος για κείνα που έχεις εξημερώσει. Είσαι υπεύθυνος για το τριαντάφυλλο σου...**».

«Είμαι υπεύθυνος για το τριαντάφυλλο μου...» επανέλαβε ο μικρός πρίγκιπας για να το θυμάται.

ii. Παράδειγμα μίμησης Χριστού: «Αποστολή» της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών

Υποθέστε ότι φτάνει στον τόπο σας μια ομάδα μεταναστών.

- Ποιοι λόγοι νομίζετε ότι τους ώθησαν να εγκαταλείψουν τη χώρα τους;
- Ήταν εύκολη η απόφαση να ξενιτευτούν;
- Τι νομίζετε ότι θα βάλουν στις αποσκευές τους προτού φύγουν;
- Αναφέρετε μερικούς από τους κινδύνους που προέκυψαν στη διαδρομή μέχρι να φτάσουν εδώ.
- Τι προσδοκούν να βρουν εδώ;
- Αν μπορούσαν να ζητήσουν τη γνώμη σας πριν αποφασίσουν το ταξίδι, τι θα τους συμβουλευάτε;
- Τι θα μπορούσατε να κάνετε εσείς και ο Δήμος προς ανακούφιση των ανθρώπων αυτών και την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών;
- Τι παραπάνω θα περιμένατε από την εκκλησία για την ανακούφιση ανθρώπων που έχουν ανάγκη;
- Αν εσείς αναγκαζόσασταν να φύγετε ξαφνικά από τον τόπο σας, τι δεν θα παραλείπατε να πάρετε μαζί σας; Σκεφτείτε ότι έχετε ένα κουτί παπουτσιών να γεμίσετε. Τι θα βάζατε μέσα;
- Τι συναισθήματα σας προκαλούν οι εικόνες του βιβλίου σας; (σελ.21)

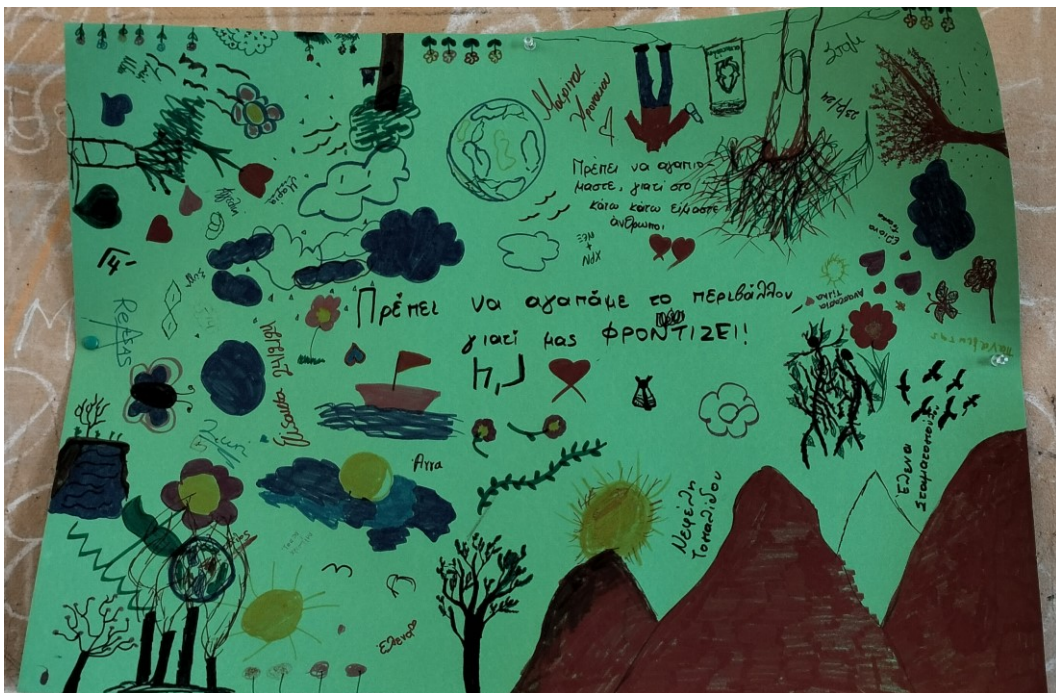

Συμπληρώστε τους διαλόγους που λείπουν

iii. Ζωή με ευθύνη για την κτίση

- Η ζωή είναι κτήμα που κατέχουμε ή δώρο που μας δόθηκε;
- Είναι η φύση είναι ιδιοκτησία μας; Ποια είναι η ευθύνη μας γι' αυτήν; (είμαστε διαχειριστές/οικονόμοι). Αναλύστε τα παρακάτω λόγια του Ν. Καζαντζάκη: **“Να αγαπάς την ευθύνη. Να λες: Εγώ, εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω τη γη. Αν δε σωθεί, εγώ φταίω”**.
- Ποια είναι η σχέση μας με το περιβάλλον; Γιατί λέμε ότι το περιβάλλον το δανειστήκαμε από τα παιδιά μας;
- Δημιουργήστε ένα πόστερ εμπνευσμένο από τα κείμενα της θεματικής ενότητας για τη σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον αλλά και από δικούς σας προβληματισμούς για το σύγχρονο οικολογικό πρόβλημα.

Δραστηριότητες σχολικού εγχειριδίου

1. Μελετώντας παράλληλα τα δυο βιβλικά κείμενα (Φιλοξενία Αβραάμ – Ευαγγελισμός Θεοτόκου), υπογραμμίστε τα σημεία εκείνα που δείχνουν την κίνηση του Θεού προς τον άνθρωπο, καθώς και την απάντηση του ανθρώπου στην κίνηση αυτή. Στη συνέχεια εξηγήστε γιατί, όταν οι Χριστιανοί μιλούν για πίστη, εννοούν μια σχέση αγάπης και εμπιστοσύνης ανάμεσα στον άνθρωπο και τον Θεό.
2. Υπογραμμίστε στα κείμενα των Ψαλμών τα ρήματα που φανερώνουν πώς ενεργεί ο Θεός μέσα στην κτίση. Τι δείχνουν για τη σχέση Θεού κτίσης;
3. Ποια απάντηση δίνουν με τη ζωή τους ο Αγ. Μόδεστος και ο Γέροντας Σιλουανός στα ερωτήματα: «Είναι η φύση ιδιοκτησία μας; Ποια είναι η ευθύνη μας γι' αυτήν?».
4. Πώς περιγράφει ο Γέροντας Πορφύριος μέσα από τη συνάντησή του με το αηδονάκι τη σχέση της κτίσης με τον Θεό;

Τρεις πίνακες του ονείρου. Μπορείς να βρεις σε τι μοιάζουν;

Paul Klee: Τοπίο με κίτρινα πουλιά-Landscape with Yellow Birds Paul Klee: Bird garden

Ένας πίνακας μπορεί να είναι κι ένα όνειρο; Εσύ ζωγραφίζεις τα όνειρά σου;

Paul Klee: Βυθισμένο τοπίο-sunken landscape

Ένα δάσος με φανταστικά χρώματα. Και μέσα του 7 πουλιά. Ένα πουλί περπατάει ανάποδα στα σύννεφα.

Ένα νυχτολούλουδο με τις ρίζες του στον ουρανό, σαν το πουλί που περπατάει ανάποδα. Το μισοφέγγαρο κι ένας μαύρος ήλιος στο κέντρο. Ένα όνειρο κρυμμένο μέσα στο σκοτάδι, που μπορείς να δεις και ανάποδα.

Πάουλ Κλέε, Ψάρια Το ένα μάτι βλέπει, το άλλο νοιώθει.

Ο **Πάουλ Κλέε** (*Paul Klee*, 18.12.1879 – 29.06.1940) ήταν Γερμανο-Ελβετός ζωγράφος. Μολονότι δεν εντάχθηκε επισήμως σε καμία σχολή ή κίνημα, το έργο του είχε σημαντική συμβολή στη διαμόρφωση των περισσότερων καλλιτεχνικών τάσεων της μοντέρνας τέχνης, ενώ υπήρξε και δάσκαλος στη σχολή **Μπαουχάους** (*Bauhaus*). Άφησε συνολικά περισσότερα από 9.000 έργα, μεταξύ αυτών υδατογραφίες, χαρακτηριστικά και σχέδια, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων φιλοξενείται σήμερα στο *Κέντρο Πάουλ Κλέε* της Βέρνης.

Η σχολή του **Μπαουχάους** ιδρύθηκε το 1919 από τον Βάλτερ Γκρόπιους, στη συντηρητική πόλη της Βαϊμάρης και, αρχικά, αποτέλεσε ένα είδος συγχώνευσης της Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Βαϊμάρης με την Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών της Βαϊμάρης. Το όνομά της προήλθε από αντιστροφή της γερμανικής λέξης *Hausbau* («οικοδόμηση»).